

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Jany Hullovej, v právnej veci žalobcu **S. K., a. s., C.**, IČO: X., proti žalovanej **1/ E. K., nar. X., bytom Č.** a žalovanému **2/ M. K., nar. X., bytom K., o zaplatenie sumy 601 760,-- Sk s prísl.,** na odvolanie žalovaných **1/ a 2/** proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. októbra 2009, č. k. Z-2-31 Cb 1501/1993-374, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29. októbra 2009, č. k. Z-2-31 Cb 1501/1993-374 v napadnutej časti týkajúcej sa zaplatenia istiny 14 771,29 € **p o t v r d z u j e .**

Vo zvyšnej napadnutej časti, týkajúcej sa zaplatenia 28% úroku z omeškania rozsudok Krajského súdu v Bratislave **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom konanie v časti o zaplatenie sumy 5 203,47 € (156 760,-- Sk) a 28% úroku zo sumy 19 974,77 € (601 760,-- Sk) od 17. 05. 1992 do 11. 12. 1995 zastavil. Žalovanému 1/ a žalovanému 2/ uložil povinnosť, aby spoločne a nerozdielne zaplatili žalobcovi sumu 14 771,29 € (445 000,-- Sk) spolu s 28% úrokom

z omeškania do 11. 12. 1995 do zaplataenia a trovy konania v sume 798,91 €, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) uznesením zo dňa 29. 11. 2000, č. k. 5 Obo 263/2000 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 17. 2. 2000, č. k. Z-2-31 Cb 1501/1993-72 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Z obsahu odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu vyplýva, že zmluva o úvere je platná. Napriek nepresnosti v označení, úverovú zmluvu uzavrel právny predchodca žalobcu - S. S., S a. s., B., Mestská pobočka L. a jemu z úverovej zmluvy vzniklo právo na vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov. Z úverovej zmluvy vyplýva, že žalobcovi vzniklo právo na vrátenie sumy 450 000,-- Sk v prípade nesplatenia úveru v lehote s úrokmami v sadzbe 28%. Námietky žalovaných k výške tzv. sankčného úroku považoval za neopodstatnené. Dôvodnosť žalobcom predloženej špecifikácie vedenia úveru je možné posúdiť výlučne v spojení s podmienkami platnými v čase uzavretia úverovej zmluvy pre povoľovanie, splácanie a poskytnutie úveru tohto druhu, ktoré žalovaní prijali tak, ako to vyplýva z úverovej zmluvy.

Krajský súd ďalej uviedol, že v priebehu konania žalobca a zároveň postupca S. S., a. s., B. na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28. 06. 2000 postúpil (okrem iných pohľadávok) aj žalovanú pohľadávku postupníkovi S. K., a. s., B. O zmene účastníka konania na strane žalobcu rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 13. 12. 2004, č. k. Z-2-31 Cb 1501/93-169, právoplatným dňa 10. 01. 2005 (ako vyplýva z vyznačenej doložky právoplatnosti na uznesení).

Z vyhotoveného písomoznaleckého posudku č. 66/2005 zo dňa 01. 06. 2007, vyhotoveného znalcom Mgr. M. K. mal súd preukázané, že podpis príkazcu nachádzajúci sa na faktúre č. 1/91 zo dňa 10. 12. 1991 a na faktúre č. 01 zo dňa 21. 01. 1992, ktoré boli vystavené F. K., K., je pravým podpisom L. K., bytom Č. Žalovaná 1/ v liste zo dňa 18. 09. 2008 súdu oznámila, že si nechá vypracovať kontrolný znalecký posudok znalcom z odvetvia písomoznalcstva, nakoľko so závermi znaleckého posudku č. 66/2007 nesúhlasí, pričom však v priebehu jedného roka žalovaní nepredložili súdu žiadny kontrolný znalecký posudok. Vychádzajúc zo znaleckého posudku znalca Mgr. M. K. súd prvého stupňa mal preukázané, že faktúru č. 1/91 zo dňa 10. 12. 1991 v sume 350 000,-- Kčs za predajný stánok

a faktúru č. 01 zo dňa 21. 01. 1992 v sume 95 000,- Kčs za automobil TU-41F podpísala žalovaná 1/. Svedeckú výpoveď F. K. (brata žalovaného 2/) súd považoval za veľmi všeobecnú a nedostatočnú. Svedok sa vo výpovedi odvolával na uplynutie dlhej doby a nepamätal si, resp. nemal vedomosť o tom, akú sumu si žalovaní požičali.

Súd po doplnenom dokazovaní dospel k záveru, že nárok žalobcu je podľa ust. § 382a ods. 2 a ods. 3 Hospodárskeho zákonníka oprávnený v sume 14 771,29 € (445 000,- Sk), keďže žalobca jednoznačne preukázal úhradu tejto sumy za žalovaných 1/ a 2/ na základe faktúr č. 1/91 zo dňa 10. 12. 1991 a č. 01 zo dňa 21. 01. 1992. Vzhľadom na to, že žalovaní 1/ a 2/ nesplátili úver podľa bodu 2 úverovej zmluvy, žalobcovi vzniklo právo aj na úrok v sadzbe 28% zo sumy úveru. S poukazom na uvedené súd prvého stupňa žalobe v časti o zaplatenie sumy 14 771,29 € spolu s 28% úrokom z omeškania vyhovel. V sume 156 760,- Sk a 28% úroku zo sumy 601 760,- Sk od 17. 05. 1992 do 11. 12. 1995 súd konanie zastavil podľa ust. § 96 ods. 1 O. s. p., pretože žalobca vzal žalobu v tejto časti späť.

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 O. s. p., v zmysle ktorého žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania pozostávajúcu zo súdneho poplatku v sume 798,91 € s poukazom na to, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku.

Proti tomuto rozsudku, a to vyhovujúcemu výroku a závislému výroku o trovách konania podali žalovaní 1/ a 2/ odvolanie, v ktorom navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol. Uviedli, že nesúhlasia so závermi uvedenými v rozsudku súdu prvého stupňa, pretože podpisy na faktúrach nie sú podpismi žalovanej 1/ L. K. pretože ona nikdy tieto faktúry nepodpísala. Ich predchádzajúci právny zástupca JUDr. G. im prisľúbil, že dá vypracovať kontrolný znalecký posudok, avšak znalec, ktorý mu vypracovanie posudku prisľúbil, nakoniec nebol schopný alebo ochotný znalecký posudok vypracovať. Čerpanie úverových finančných prostriedkov, o ktoré vo veci ide, nebolo v ich réžii, keďže úver nebol nimi čerpaný. Okrem istiny napadli aj 28% úrok z istiny z dôvodu, že sa prieči dobrým mravom. Súd by ho preto v tejto výške nemal priznať, rovnako ako aj trovy konania.

K odvolaniu žalovaných 1/ a 2/ sa žalobca písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných 1/ a 2/ je čiastočne dôvodné.

Predmetom sporu je žalobcom uplatnené právo proti žalovaným 1/ a 2/ na zaplatenie sumy 14 771,29 € (445 000,-- Sk) s príslušenstvom z titulu vrátenia peňažných prostriedkov podľa ust. § 382a Hospodárskeho zákonníka, poskytnutých na základe úverovej zmluvy o účelovom úvere pre individuálnych podnikateľov č. 7860364-3 zo dňa 10. 12. 1991 (ďalej len „úverová zmluva“). Úverová zmluva bola uzavretá medzi S. Š. S. mestskou pobočkou v L. ako veriteľom a žalovanými 1/ a 2/ ako dlžníkmi (klienti). Na základe úverovej zmluvy veriteľ poskytol dlžníkom úver na účel dohodnutý v bode 3 úverovej zmluvy – zakúpenie predajného stánku a osobného motorového vozidla spôsobom dohodnutým v bode 1 úverovej zmluvy, t. j. že S. za účelom uvedeným v bode 3 zmluvy poskytne klientovi úver v sume 450 000,-- Kčs tak, že za klienta splní jeho vykázané platobné povinnosti súvisiace s podnikateľskou činnosťou, ak klient požiada o výplatu, prípadne úhradu, najneskôr do 29. 02. 1992. V konaní bolo preukázané, že žalovaná 1/ predložila do S. faktúru č. 1/91 zo dňa 10. 12. 1991 na zaplatenie sumy 350 000,-- Kčs za predajný stánok a faktúru č. 01 zo dňa 21. 01. 1992 na zaplatenie sumy 95 000,-- Kčs za motorové vozidlo TU-41 F. Dodávateľom predajného stánku a motorového vozidla podľa faktúr bol F. K. brat žalovaného 2/, na účet ktorého formou bezhotovostného prevodu finančných prostriedkov dňa 11. 12. 1991 bola pripísaná suma 350 000,-- Kčs a dňa 23. 01. 1992 bola pripísaná suma 95 000,-- Kčs. Obe faktúry, v ktorých je žalovaná 1/ označená ako odberateľka predajného stánku a motorového vozidla, boli podpísané žalovanou 1/ ako príkazcom, čo súd prvého stupňa mal preukázané z písomznaleckého posudku č. 66/2007 zo dňa 01. 06. 2007. Z jeho záveru vyplýva, že Mgr. M. K. znalec z odboru písomznalectva, odvetvia ručné písmo (identifikácia pisateľa) analýzou a porovnaním sporného materiálu s porovnávacím materiálom jednoznačne dospel k záveru, že podpis príkazcu nachádzajúci sa na faktúrach č. 1/91 zo dňa 10. 12. 1991 a č. 01 zo dňa 21. 01. 1992, vystavených F. K., K. je pravým podpisom L. K., bytom Č., t. j. žalovanej 1/. Keďže zo znaleckého posudku č. 66/2007 vyplýva jednoznačný záver znalca, že faktúry č. 1/91 a č. 01 podpísala žalovaná 1/, odvolací súd, rovnako ako súd prvého stupňa, nezistil žiadny relevantný dôvod preto, aby v konaní bolo nariadené kontrolné znalecké dokazovanie.

S poukazom na to, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový a právny stav, z ktorého vyvodil aj správny právny záver, keď žalovaným 1/ a 2/ ako spoludlžníkom uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 14 771,29 € (445 000,-- Sk), odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti o zaplatenie istiny 14 771,29 € podľa ust. § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Vo zvyšnej napadnutej časti týkajúcej sa zaplatenia 28% úroku z omeškania do 11. 12. 1995 do zaplatenia z istiny (ako je uvedené vo výroku rozsudku súdu prvého stupňa) odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu v tejto časti vrátil na ďalšie konanie. Medzi výrokom rozsudku súdu prvého stupňa a jeho odôvodnením v tejto časti je rozpor ohľadne toho, aké právo súd prvého stupňa žalobcovi priznal, t. j., či 28% úrok z omeškania (uvedený vo výrokovej vete rozsudku) alebo 28% úrok zo sumy úveru (uvedený v druhom odseku na tretej strane odôvodnenia rozsudku). Z bodu 2 úverovej zmluvy vyplýva, že klient sa zaviazal splatiť S. úver s úrokmi vo výške +2,0% nad základnú sadzbu ročne tak, že bude splácať úver počínajúc mesiacom máj 1992 pravidelnými splátkami, polročne po 76 827,-- Kčs s tým, že klient berie na vedomie, že pri úvere (alebo splátke) nesplatenom v lehote, sporiteľňa pristúpi ku zvýšeniu úrokovej sadzby na 28% zo sumy úveru (alebo splátky) nesplateného v lehote odo dňa nasledujúceho po splatnosti úveru (alebo splátky). V tomto smere odvolací súd poukazuje aj na prvú výrokovú vetu rozsudku, v ktorej súd prvého stupňa konanie v časti o zaplatenie sumy 5 203,47 € (156 760,-- Sk) a 28% úroku zo sumy 19 974,77 € (601 760,-- Sk) od 17. 05. 1992 do 11. 12. 1995 zastavil (tento výrok rozsudku je právoplatný) a v ktorom súd zastavil konanie (okrem iného) v časti týkajúcej sa zaplatenia 28% úroku, a nie úroku z omeškania. Okrem toho odvolací súd poukazuje aj na to, že v druhej výrokovej vete rozsudku súd prvého stupňa zaviazal žalovaných 1/ a 2/ k zaplateniu 28% úroku z omeškania za obdobie „do 11. 12. 1995 do zaplatenia istiny žalobcovi“, teda uviedol nezrozumiteľný a tým aj nevykonateľný petit týkajúci sa zaplatenia príslušenstva istiny. Súd prvého stupňa v tejto časti preto musí zistiť, aký nárok je predmetom sporu, v akej výške a za aké obdobie a o tomto nároku rozhodnúť v súlade s dohodnutými zmluvnými podmienkami, resp. zákonnými ustanoveniami.

O trovách konania súd prvého stupňa rozhodol podľa ust. § 142 ods. 3 O. s. p. tak, že žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania titulom zaplateného súdneho poplatku v sume 798,91€ s poukazom na to, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku.

Odvolací súd sa s týmto názorom súdu prvého stupňa nestotožnil, pretože z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplata sumy 601 760,-- Sk s prísl., pričom v priebehu konania vzal žalobu späť v sume 156 760,-- Sk s prísl. z dôvodu, že oprávnenosť pohľadávky v tejto výške nevedel preukázať, a teda z procesného hľadiska v tejto časti žalobca zaviniť, že konanie sa muselo proti žalovaným 1/ a 2/ zastaviť a žalovaným 1/ a 2/ v tejto časti preto vzniklo podľa ust. § 146 ods. 2, prvej vety O. s. p. právo na náhradu trov konania. O trovách prvostupňového konania bolo preto potrebné rozhodnúť podľa ust. § 142 ods. 2 O. s. p. a zásady pomerného úspechu. Rozhodnutie o trovách konania podľa ust. § 142 ods. 3 O. s. p. neprichádzalo do úvahy, pretože rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku. V posudzovanom prípade bolo znalecké dokazovanie nariadené za účelom zistenia a posúdenia pravosti podpisu žalovanej 1/ na faktúrach č. 1/91 a č. 01, pričom v sume 156 760,-- Sk vzal žalobca žalobu späť z dôvodu, že vzhľadom na značný časový odstup od uzavretia úverovej zmluvy a poskytnutia finančných prostriedkov nevedel v konaní preukázať oprávnenosť a dôvodnosť uplatnenej sumy 156 760,-- Sk.

O trovách celého konania, vrátane trov odvolacieho konania, súd prvého stupňa rozhodne v novom rozhodnutí vo veci (ust. § 224 ods. 3 O. s. p.).

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné podať odvolanie.

V Bratislave dňa 9. decembra 2010

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová